

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 276/2015
01.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног П.Р., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката А.Ј., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 20К бр.2383/12 од 29.08.2014. године и Вишег суда у Нишу Кж бр.982/14 од 25.12.2014. године, у седници већа одржаној дана 01. априла 2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног П.Р. – адвоката А.Ј., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 20К бр.2383/12 од 29.08.2014. године и Вишег суда у Нишу Кж бр.982/14 од 25.12.2014. године у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8. Законика о кривичном поступку и повреду закона из члана 439. тачка 1. Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 20К бр.2383/12 од 29.08.2014. године, на основу члана 422. тачка 3. ЗКП, против окривљеног П.Р., одбијена је оптужба да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. Кривичног законика због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. Ставом два исте пресуде, окривљени П.Р. оглашен је кривим због извршења кривичног дела пореске утаје из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ за које дело му је применом одредаба чланова 64. и 65. КЗ као главна казна изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и шест месеци и одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени за време од три године не учини ново кривично дело, с тим што је истовремено, на основу члана 50. КЗ, окривљени осуђен и на новчану казну у износу од 120.000,00 динара, при чему је одређено да је окривљени дужан да

новчану казну плати у року од два месеца по правноснажности пресуде и да ће суд, уколико то не буде учинио, новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Окривљени је обавезан и да суду надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 17.080,00 динара, од чега 12.080,00 динара на име трошкова вештачења, а 5.000,00 динара на име паушала, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж бр.982/14 од 25.12.2014. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Нишу и бранилаца окривљеног П.Р., а пресуда Основног суда у Нишу 20К бр.2383/12 од 29.08.2014. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног П.Р. – адвокат А.Ј., због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тач. 5, 8. и 11. и став 2. тачка 2. ЗКП с тим што из садржине захтева произилази да је захтев поднет и због повреде закона из члана 439. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, уз истовремени захтев да се на основу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одреди одлагање извршења правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП и повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да првостепеном пресудом није у потпуности решен предмет оптужбе и с тим у вези наводи да, и поред тога што је оптужни акт јавног тужиоца више пута мењан и прецизиран, јавни тужилац није одустао од оптужбе из става 1. тачка 2, 3, 4. и 5 оптужнице, те да је и поред тога првостепени суд донео одлуку само у вези са оптужбом из става 1. тачка 1, а не и о осталим тачкама оптужбе.

Изнети наводи захтева, се по оцени овога суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета видљиво је да је Основни јавни тужилац у Нишу подигао оптужницу Кт бр.2437/08 од 18.09.2009. године против окривљеног П.Р. због кривичног дела пореске утаје из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ и кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ, да је дописом од 28.09.2010. године обавестио суд о измени диспозитива поднете оптужнице и правне квалификације кривичног дела које је окривљеном стављено на терет, након чега је оптужница измењена у погледу правне квалификације и диспозитива оптужбе још два пута, и то дописом од 22.11.2013. године и дописом од 22.05.2014. године, када су извршене и највеће измене оптужног акта у погледу диспозитива и правне квалификације кривичних дела која су окривљеном стављена на терет.

Такође, из списка предмета је утврђено да је изрека првостепене пресуде, у односу на кривично дело пореске утаје из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени првостепеном пресудом оглашен кривим, идентична диспозитиву оптужног акта који је измењен дописом Основног јавног тужиоца у Нишу од 22.05.2014. године, те да је и изрека која се односи на кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ, у односу на које дело је одбијена оптужба због наступања апослутне застарелости кривичног гоњења, идентична диспозитиву оптужнице у овом делу.

Како, дакле, из свега наведеног произилази да је првостепени суд у потпуности решио предмет оптужбе, обзиром да је и у односу на кривично дело пореске утаје из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ и у односу на кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ чињенични опис дела из оптужнице идентичан опису датом у изреци првостепене пресуде то су неосновани наводи захтева да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП на тај начин што није у потпуности решио предмет оптужбе.

Неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости којима се указује да је у конкретном случају учињена повреда кривичног закона по питању да ли је дело за које се окривљени гони кривично дело, а којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП.

С тим у вези, у захтеву се наводи да из налаза и мишљења судског вештака Љ.Н. и њеног исказа на главном претресу 23.09.2013. године произилази да су у пословним књигама окривљеног, као пореског обвезника, евидентирани пореске обавезе у износу од 3.696.469,00 динара, да нису евидентирани обавезе у износу од 134.623,10 динара, те да нису измирене пореске обавезе у износу од 3.831.092,10 динара, дакле да у документацији предузећа, чији је директор у инкриминисаном периоду био окривљени П.Р., постоји уредна и комплетна финансијско – рачуноводствена документација којом су евидентирани све обавезе настале током пословања у периоду од 2006. до 2008. године, због чега је нетачан закључак првостепеног суда да окривљени није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање пореске обавезе, те да стога у његовим радњама нема елемената кривичног дела пореске утаје из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ, због којег је правноснажном пресудом оглашен кривим. У захтеву се истиче и да из налаза и мишљења истог вештака, јасно произилази да у току 2006. и 2007.

године у предузећу ДП М. – т. АД Н., постоје неевидентиране пореске обавезе, и то за превоз радника и за поклоне за 8. март у 2008. години, у укупном износу од 134.623,10 динара, који износ је мањи од законом прописаног минимума за основни облик кривичног дела пореске утаје, а из којих разлога, према ставу браниоца, у конкретном случају недостаје један од битних елемената кривичног дела због ког је окривљени оглашен кривим.

Изложене наводе захтева браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Наиме, кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. Кривичног законика чини лице које у намери да потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о законито стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери у случају обавезне пријаве, не пријави законито стечен приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 1.500.000,00 динара.

Према изреци правноснажне пресуде, окривљени у току 2006. и 2007. године, као одговорно лице – директор предузећа ДПО М.-т. ДОО Н., у намери да ово предузеће делимично избегне плаћање пореза за зараде радника – није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање те обавезе, на тај начин што је у периоду од 27.01.2006. до 26.09.2007. године донео више одлука по којима ће се радницима овог предузећа исплатити зајам – кредит који ће бити враћен у три једнаке месечне рате, и на основу таквих одлука, по налазима за исплату, радницима предузећа исплатио укупно 5.565.230,00 динара, а који зајмови – кредити нису враћени у складу са одлукама предузећа и на који начин су се наведене исплате имале сматрати зарадама сходно одредбама члана 13. и 14. став 1. Закона о порезу на доходак грађана, на које је предузеће ДП М.-т. ДОО Н. било дужно да обрачуна и плати порезе, при чему окривљени као директор предузећа није издао налог за обрачун и уплату пореза и на овај начин је избегао као директор плаћање пореза на зараде у износу од 1.144.099,00 динара, те тако што је 07.12.2007. године закључио судско поравнање са предузећем Д.и. Б. које је након тога извршило уплату новца предузећу ДП М.-т. у износу од 15.388.000,00 динара, а од ког новца је по налогу окривљеног извршена исплата зарада радницима, а окривљени није издао налог да се на исплаћене зараде изврши обрачун пореза на зараде у износу од 2.552.370,00 динара, те је укупан износ необрачунатог и неуплаћеног пореза износио 3.696.469,00 динара.

Како, дакле, из изреке правноснажне пресуде јасно произилази да окривљени, као директор предузећа М.-т. ДОО Н., у намери да предузеће делимично избегне плаћање пореза за зараде радника, није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање те обавезе, имајући у виду да укупан износ необрачунатог и неуплаћеног пореза износи 3.696.469,00 динара, односно да изрека првостепене пресуде садржи све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела пореске утаје из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени и оглашен кривим правноснажном пресудом, то су

неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да дело због којег је окривљени оглашен кривим није кривично дело и да, обзиром на висину избегнутог пореза у конкретном случају, нема законом прописаног минимума за основни облик кривичног дела пореске утаје.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем се указује на битне повреде из члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1. ЗКП одбио као неоснован, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

У осталом делу, захтев браниоца окривљеног, одбачен је као недозвољен, из следећих разлога:

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тач. 1. и 4. и тачка 7. до 10. и став 2. тачка 1, члан 439. тачка 1. до 3. и члан 441. ст. 3. и 4. ЗКП, учињених у поступку пред првостепеним и пред апелационим судом.

У осталом делу, бранилац окривљеног правноснажну пресуду побија због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5. и 11. и из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, које повреде у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представљају разлоге због којих окривљени преко браниоца могу поднети овај ванредни правни лек.

Поред тога, бранилац у захтеву наводи да је у конкретном случају дошло "до погрешне примене закона на утврђено чињенично стање", што би представљало повреду закона из члана 439. тачка 2. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, међутим, у образложењу захтева наводи да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, односно одлучну чињеницу да окривљени П.Р. као директор ДП М.-т. ДОО Н., у намери да делимично избегне плаћање пореза и доприноса на зараде радника, није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање те обавезе и да је погрешно извео закључак да је поступао са директним умишљајем као обликом кривице, обзиром да порези нису плаћени због блокаде рачуна, дакле оспорава оцену одбране окривљеног и изведених доказа, указујући на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а што не представља разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, а због повреде закона.

Имајући у виду да се у преосталом делу у захтеву указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5. и 11. и став 2. тачка 2. ЗКП, те на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, што не представља разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима и њиховим браниоцима, то је Врховни касациони суд у овом делу

захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбацио као недозвољен, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.